

Bezpečná cesta prvňáčka do školy

31. 08. 2015 09:25

V Libereckém kraji letos usedne do školních lavic více než 5 400 prvňáčků. Děti dovedou být v silničním provozu nevyzpytatelné. Jejich bezpečnosti na silnicích je třeba věnovat o to větší pozornost.

Liberecký kraj dbá na bezpečnost nejmenších od samého počátku školního roku. V rámci projektu Bezpečně do školy i do přírody dostanou všichni prvňáčci kufříky, ve kterých najdou mj. reflexní pásku, odrazku, bezpečnostní vestu a rovněž také speciální krajské vydání dětského časopisu Pastelka, jehož hlavním tématem je bezpečnost dětí v silničním provozu. „Každé vážné či dokonce smrtelné zranění v dopravě je zbytečnou daní za spěch, nepozornost či agresivní chování. Často zaplatí nevinní, nejednou bohužel i ti nejmenší. Dopravní výchově trvale věnujeme náležitou pozornost. Míříme ovšem i na dospělé, aby si uvědomovali zvýšenou zranitelnost dětí v silničním provozu,“ říká Vladimír Mastník, člen rady Libereckého kraje, pověřený vedením rezortu dopravy.

Bezpečná cesta prvňáčka do školy

Pro řadu dětí znamená první usednutí do školních lavic i první zkušenost se samostatným pohybem v silničním provozu. A to pro ně může být stresující. Obavy však mívají i rodiče. Pokud bude novopečený školák odkázán na samostatnou přepravu do školy, je proto dobré s ním ještě před zahájením školního roku podrobně a opakovaně absolvovat trasu od domova do školy a zpět. Nejkratší trasa vhodná pro dospělého však nemusí být tou nejlepší volbou. Na dítě mohou číhat nebezpečí v podobě přecházení přes rušné pozemní komunikace v místech, kde nejsou přechody pro chodce, či kde není provoz chodců řízen semaforem. Navíc mohou nejmenší narazit na komplikace, které dospělý nevnímá. On takový velký štěkající pes běžící za plotem může nahánět hrůzu i odrostlým dětem. „Je proto dobré s dítětem projít celou trasu, podrobně mu vysvětlit, kudy jít, kde přecházet. Ovšem komunikace při výkladu musí být obousměrná. Je dobré ponechat dítěti prostor, aby se mohlo samo průběžně ptát. Svými otázkami často doprovázejícímu rodiči naznačí, že mu něco není tak docela jasné, případně že v něčem vidí velkou komplikaci,“ říká

Roman Budský z Týmu silniční bezpečnosti. Rozhodně je dobré vést děti k tomu, aby při přecházení především rušnějších vozovek využívaly přechodů pro chodce. Dětem je ovšem třeba velmi důrazně vysvětlit, že zebra je sice kamarád, ale že na ni nemůže vstoupit bez pečlivého rozhlédnutí se a zvážení, nakolik je řidič motorového vozidla schopen bezpečně zareagovat. A že tramvaj má přednost vždy. Ovšem abstraktní výklad obsahu pravidel silničního provozu se zpravidla mine účinkem. Naopak dobré je vše vysvětlovat pomocí názorných analogií či metafor, tedy obrazů, které si dítě umí představit, a umí tak zvolit správné řešení.

Vidět a být viděn

Děti je třeba vést k tomu, aby měly před vstupem do vozovky náležitý výhled. Zde je třeba podívat se na vše pohledem malého dítěte. Co s přehledem zahlédne vysoký dospělý, může zůstat prvňáčkoví přes parkující vozidla beznadějně ukryto. *„Rozhodně pak je dobré dbát na dostatečnou viditelnost nejmenšího pro řidiče. Pestře zbarvené oblečení rozhodně dítě v hustém městském provozu zviditelní. Navíc si děti ve výrazných barvách libují, tak proč toho nevyužít,“* upřesňuje Jan Polák, koordinátor bezpečnosti silničního provozu Libereckého kraje. Pamatovat je třeba i na to, že se blíží podzimní plískanice a potměšlé zimní období. Pestré fluorescenční barvy za tmy ztrácejí svou výhodu. Zde pomohou jen reflexní doplňky. Na trhu je dostatečný výběr oblečení s reflexními prvky, vhodnými doplňky pak bývají reflexní přívěšky či pásy. Děti se jejich nošení bránit nebudou, ba právě naopak.

Dítě cestuje autobusem či tramvají

Řada dětí bude při cestě do školy využívat prostředků hromadné přepravy osob. I zde na ně může číhat nebezpečí. Dětem je třeba názorně vysvětlit, jak bezpečně nastupovat i vystupovat. Také ovšem to, že jsou malé, pro řidiče snadno přehlédnutelné. Tedy že nemohou přecházet těsně před autobusem či tramvají. Zkrátka že nejlepší je přecházet přes silnici až po jejich odjetí z prostoru zastávky. Rovněž tak je třeba pamatovat na správná pravidla chování na tramvajové refýži. Toto místo může být pro malé děti velmi frustrující. Refýž je úzká, pohybuje se po ní mnoho lidí a navíc z obou stran sviští automobily a tramvajové soupravy.

Děti to vidí jinak

Neustále je třeba mít na paměti, že malé děti nejsou zmenšenou kopií dospělých. Děti řadu situací vyhodnocují jinak. Spatří-li řidič v blízkosti vozovky dítě, posuzuje a vyhodnocuje možný vývoj situace ze svého úhlu pohledu. Dospělý analyzuje více faktorů najednou, je schopen myslet v abstraktních pojmech. Děti ve věku do osmi let špatně odhadují vzdálenost a rychlost přibližujících se vozidel. A rovněž tak si nejednou rozdílně vysvětlují navázaný oční kontakt s řidičem. Pro dospělého řidiče to může znamenat potvrzení, že chodec jej vidí, že si je vědom jeho rychlosti a vzájemné krátké vzdálenosti, a že tedy nevstoupí do jeho jízdní dráhy. Pro dítě to může znamenat pravý opak, jakési potvrzení, že je řidičem registrováno, a může se tak bezpečně vydat přes vozovku. *„Děti reagují dvakrát pomaleji než dospělí, často zkratkovitě, zcela neadekvátně konkrétní situaci. Pamatujme na to, že děti ve věku do 11 let jsou v provozu nevyzpytatelné. Přemýšlejí a jednají jinak než dospělí,“* doplňuje Roman Budský.

Rodiče vzorem pro nejmenší

Děti věrně kopírují chování svých vzorů. A vzorem největším bývají jejich rodiče. Chceme-li, aby byly děti na silnici bezpečné, musíme pamatovat především na to, aby důsledně dodržovaly příslušná pravidla silničního provozu. Rodiče, kteří s dětmi přecházejí na červenou, při přecházení lehkomyšlně kličkují mezi projíždějícími vozidly, při jízdě autem se nepoutají,

nemohou očekávat, že dítě bude jednat jinak. Bohužel však malé děti nejsou schopny posoudit míru rizika, kterému se vystavují. Nejsou schopny myslet abstraktně, pracovat s pojmy a situacemi, které dosud nezažily nebo o nich ještě neuvažovaly. „Špatné příklady dokáží být i jedním z rozhodujících faktorů v úrazovosti dětí. Rodiče i všichni blízcí by si měli uvědomit, jak moc ovlivňují to, jestli dojde k úrazu dítěte,“ říká Veronika Benešová, přední specialista na úrazovost dětí a mládeže.

Zaspat přece může každý...

Pro novopečené školáky nejednou bývá těžké naučit se pevnému dennímu režimu. Ráno může zaspat či se při vypravování do školy tak trochu zapomenout. Nejmenšímu je třeba vysvětlit, že lépe je do školy dorazit později a bezpečně než vůbec...